

handlede her umiddelbart før, for når man ser de to lovforslag i sammenhæng, synes jeg egentlig, de meget godt tegner et billede af det, der er denne regerings syn på udlændingepolitikken. Hvis jeg skulle give dem en fælles overskrift, kunne den hedde »stram, men humanistisk«: stram i den forstand, at misbruget slår vi ned på – dér vil vi gerne være mere effektive, og vi vil gerne have en så kort asylsagsbehandling som muligt – men når vi så står over for det, der er den store udfordring, hvor det jo er langt, langt mere besværligt, og hvor der vil være masser af praktiske problemer, må man jo sige, at det er i den slags situationer, den humanistiske livsholdning kommer til at stå sin prøve.

Derfor er dagen i dag for så vidt en af de dage, hvor man kan sige, at alle de fine ord bliver afprøvet ude i den praktiske politiske hverdag. Jeg er meget glad for, at et flertal i Folketinget ser det på samme måde og ikke er indstillet på yderligere at lade usikkerheden, gråheden og fortvivlelsen brede sig blandt de bosniske krigsflygtninge.

Og så vil jeg endnu en gang opholde mig ved spørgsmålet om at vende tilbage: Dansk Flygtningehjælp har foretaget en undersøgelse, hvor man har spurgt alle bosniske krigsflygtninge over 15 år, hvad de ser som deres fremtid. Kun en fjerdedel af dem siger, at de ønsker at blive i Danmark, en tredjedel siger, at de ønsker at vende tilbage, lige så snart det er muligt, og så er der 40 pct., som hverken ved ud eller ind, og det synes jeg bestemt ikke man kan behjæde dem, sådan som situationen ser ud nu.

Derfor ligger der også i dette her en mulighed for at ruste dem, der ønsker at vende tilbage, så snart det overhovedet er muligt, så godt som tænkeligt til at vende tilbage og deltage i genopbygningen af deres land, og det gør man ikke, hvis man bliver ved med at lade tvivlen råde i deres daglige tilværelse, og det gør man ikke ved at holde dem væk fra det danske samfund.

Under debatten synes jeg også der har været – jeg ved ikke, om det er en erindringsforskydning eller det er et forsøg på at pynte lidt på kendsgerningerne: Hr. Helge Adam Møller har flere gange sagt, at alt det, der gælder en forbedring af vilkårene for de bosniske krigsflygtninge, mens de opholder sig i Danmark, er man helt med på.

Når jeg kalder det en erindringsforskydning eller måske det, der er lidt værre, så er det, fordi vi jo modsat må stille spørgsmålet: Jamen hvorfor stemte VKZ så imod, at børnene skulle have

en bedre undervisning? Det var det, vi stemte om sidste sommer. Hvorfor stemte man så imod, at de skulle have jobtræning? Hvorfor stemte man imod, at der kunne laves følordninger? Hvorfor stemte man imod, at de kunne få mulighed for, hvor det nu kunne lade sig gøre rent praktisk, at flytte ud fra centrene til det, vi kalder satellitcentre? Alle disse ting hænger jo sammen. Det hænger jo også sammen på den måde, at den store part, der ønsker at vende tilbage, så snart det overhovedet er muligt, naturligvis skal have en reel chance for at vende tilbage som hele mennesker. Det er man ikke, hvis man har været frataget enhver mulighed for at fungere i det samfund, som man har opholdt sig i som flygtning.

Derfor er det vigtigt, at vi ser på de vilkårsforbedringer, der blev lavet sidste sommer, og på den praktiske hverdag, der er kommet derefter, og dér vil jeg godt benytte lejligheden til at sige, at Dansk Flygtningehjælp har lavet et fremragende arbejde med at sætte alle disse nye vilkårsforbedringer i gang.

Det er ikke sådan, at alle nu har været inde i et uddannelsesforløb som det, de ønsker sig; men man er kommet meget langt med det. Der er nu flere tusinde mennesker, der allerede er i gang med en uddannelse, med jobtræning og med andre af de ting, der skal være med til igen at få deres hverdag til at hænge sammen, få deres liv til at hænge sammen, få hele deres tilværelse til at hænge sammen på en sådan måde, at de, når de vender tilbage, overhovedet har noget at yde i det samfund, der har brug for deres arbejdskraft. Derfor synes jeg, at man nu, bagefter, forsøger at besmykke sine holdninger lidt.

Men hverdagen skal jo gå videre også her i Folketinget, og derfor håber jeg, at det flertal, som nu tilslutter sig lovforslaget, undervejs i udvalgsarbejdet vil have mulighed for trods alt at påvirke VKZ på en sådan måde, at man begynder at diskutere realiteterne og ikke fastholder det – og det vil jeg godt sige – uværdige politiske spillægteri med de bosniske krigsflygtninge som boksebold. Det synes jeg ikke er rimeligt.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg synes, det er utroligt, hvad indenrigsministeren tillader sig – og jeg vil godt gentage, at jeg synes, det er utroligt.

Det sidste spørgsmål, indenrigsministeren stillede til bl.a. mig, om, hvorfor De Konservati-